

**Regionstyrelsens hälso- och
sjukvårdsutskott**

Protokoll

Sammanträdesdatum

2019-08-13

REGION HALLAND		
Psykiatriförvaltningen		
2019 -08- 21		
Dnr DN PS 190005-42	Handl.	Samråd
		Information

§144

**Svar på patientdelaktighet i personcentrerad vård - SIS-remiss
18552 (Beslut enligt delegation)**

RS190836

Beslut

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott beslutar att

- anta förslag till yttrande

Ärendet

Region Halland har getts möjlighet att yttra sig över remissen Patientdelaktighet i personcentrerad vård (SIS-remiss 18552), ett förslag till europeisk standard för personcentrerad vård.

Region Halland arbetar för och står bakom utvecklingen mot en mer personcentrerad vård och det har länge påverkat hur patienter involveras, bemöts och hur team inom vården arbetar kring patienten. En standardisering riskerar dock att konservera och stagnera utvecklingen av arbetet, och i förslaget saknas också en tydlighet i hur uppföljning ska ske. Region Halland anser därmed att förslaget ska avstyrkas.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott beslutar att

- anta förslag till yttrande

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Patientdelaktighet i personcentrerad vård - SIS-remiss 18552
- Svarsblankett remiss18552, Region Halland
- Kommentarer remiss18552, Region Halland
- Presentation HSU 13 augusti
- SIS-remiss 18552 avseende prEN 17398. Patientdelaktighet i personcentrerad vård. Swedish Standards Institute.

Expedieras till

SIS Swedish Standards Institute

Driftnämnden Ambulans, Diagnostik och Hälsa

Driftnämnden Hallands sjukhus

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

**Regionstyrelsens hälso- och
sjukvårdsutskott**

Driftnämnden Närsjukvård
Driftnämnden Psykiatri
Driftnämnden Regionservice
Privata vårdcentraler

Vid protokollet

Maria Fransson

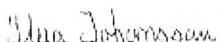
Justerat 2019-08-20

Mikaela Waltersson

Lise-Lotte Bensköld Olsson

Protokollet har tillkännagivits på Region Hallands anslagstavla 2019-08-21

Utdragsbestyrkande

Ylva Johansson

Ordförandes sign	Justerares sign	Utdragsbestyrkande
------------------	-----------------	--------------------

Förvaltning

Verksamhetsområde
Susanne Johansson
Hälso o sjukvårdsstrateg

Regionstyrelsen

Datum
2019-08-06

Diarienummer
RS190836

Patientdelaktighet i personcenterad vård - SIS-remiss 18552**Förslag till beslut**

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott beslutar att
- anta förslag till yttrande

Sammanfattning

Region Halland har getts möjlighet att yttra sig över remissen *Patientdelaktighet i personcenterad vård* (SIS-remiss 18552), ett förslag till europeisk standard för personcenterad vård¹.

Region Halland arbetar för och står bakom utvecklingen mot en mer personcenterad vård och det har länge påverkat hur patienter involveras, bemöts och hur team inom vården arbetar kring patienten. En standardisering riskerar dock att konservera och stagnera utvecklingen av arbetet, och i förslaget saknas också en tydlighet i hur uppföljning ska ske. Region Halland anser därmed att förslaget ska avstyrkas.

Bakgrund

Den europeiska kommittén CEN/TC 450 har utarbetat ett förslag till europeisk standard för personcenterad vård. Standardiseringsarbetet syftar till att reda ut begreppen, ta fram tydliga riktlinjer för patientdelaktighet i personcenterad vård och, om möjligt, skapa förutsättningar för att mäta och jämföra patientdelaktighet.

Sverige deltar aktivt i kommittén, och arbetet är ett svenskt initiativ från GPCC, Centrum för personcenterad vård vid Göteborgs universitet. Även patienter har varit involverade i framtagnadet.

Standarden ska vara till stöd i det operativa arbetet, och underlätta partnerskapet mellan patient och personal. Det ska också kunna användas på strategisk nivå i projekt, kvalitetsutvecklingsarbete och som ett verktyg vid design av forskningsstudier, samt vid upphandlingsprocesser.

---

¹ Personcenterad vård innebär ett partnerskap mellan patienter/närstående och professionella inom vård, omsorg och rehabilitering. Baserat på noggrant lyssnande på patientens berättelse och övriga undersökningar skrivs en gemensam hälsoplan, som innehåller mål och strategier för genomförande samt kort- och långsiktig uppföljning (GPCC, Centrum för personcenterad vård, Göteborgs Universitet).

En eventuell fastställd europeisk standard kommer även att bli svensk standard, men till skillnad från en tvingande lag är en standard frivillig och innebär därmed inte vidare krav på implementering.

Den europeiska kommitténs förslag

I förslaget anges de minimikrav som bör följas för att möjliggöra patientdelaktighet och skapa goda strukturella förutsättningar för en personcentrerad vård. Förslaget omfattar också patientfall där delaktighet beskrivs på olika nivåer och i olika faser i vårdprocessen. Partnerskap, patientens berättelse, patientdelaktighet, dokumentation och organisation står i fokus. För att leva upp till standarden krävs att:

- det finns rutiner för hur patienters och närståendes erfarenheter, kunskaper och resurser ska tas tillvara på alla nivåer, även på strategisk ledningsnivå
- det ges tid för patienten att dela sin berättelse med personalen, vilket är avgörande för att identifiera patientens behov, motivation och mål med sin vård och behandling
- det finns ett partnerskap mellan patient och personal i hela vårdprocessen – innan, under, och efter ett vårdmöte, något som förutsätter god kommunikation
- vårdpersonal och patienter tar gemensamma beslut om vård och behandling
- vården ger stöd till patientens egenvård
- det skapas struktur och tydlighet kring det som ska dokumenteras
- det erbjuds regelbunden kompetensutveckling i personcentrerad vård
- arbetet följs upp på ett strukturerat sätt med stöd av ex. PROM² och PREM³.

Regionala synpunkter

De synpunkter som har kommit fram rör i första hand formen av en standardisering av området samt intern påverkan inom hälso- och sjukvården i Region Halland.

- En standardisering av området riskerar att konservera och stagnera utveckling
- En ökad administrativ börd för enskilda verksamheter bör undvikas
- Förslaget om strukturerad uppföljning bör hanteras regionalt via nationella patientenkäten och i ordinarie uppföljningsprocess, exempelvis i den årliga kvalitativa revisionen i närsjukvården
- Avsaknaden av effektmått är påtaglig. I förslaget berörs detta endast diffust (uttryckt så som PROM, PREM, tillräcklig tid, tillräckliga resurser).

Så här besvaras remissen

Remissen kommer att besvaras via särskilda blanketter (se bilaga 1 och 2) genom att Region Halland tillstyrker förslaget med eller utan kommentarer, avstyrker förslaget alternativt avstår helt från att svara. Kommentarer ska anges på engelska. Region

² Patient Reported Outcome Measures (patientrapporterade mått)

³ Patient Reported Experience Measures (mäter patientens vårdupplevelser och nöjdhet med vården)

Halland ska också uppge eventuell erfarenhet inom den föreslagna standardens tillämpningsområde.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Några ekonomiska konsekvenser av beslutet kan inte ses då förslaget till standardisering avstyrks.

Regionkonkontoret

Jörgen Preuss
Regiondirektör

Martin Engström
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Bilaga:

Bilaga 1: Svarsblankett remiss 18552, Region Halland

Bilaga 2: Kommentarer remiss 18552, Region Halland

Styrelsens/nämndens beslut delges

SIS Swedish Standards Institute

Driftnämnden Ambulans, Diagnostik och Hälsa

Driftnämnden Hallands sjukhus

Driftnämnden Närsjukvård

Driftnämnden Psykiatri

Driftnämnden Regionservice

Privata vårdcentraler

e-post: mattis.rundgren@sis.se

SIS Swedish Standards Institute
Remissvar
Joakim Falk
Box 45443
104 31 STOCKHOLM

SIS/TK 602, Patientdelaktighet i personcenterad vård

Svar på SIS-remiss 18552

avseende prEN 17398

Senaste 2019-08-13
svarsdatum**Uppgifter om svarslämnaren** Företag/Organisation/Myndighet Enskild person

Företag/Organisation/Myndighet Region Halland

Handläggare (namn, telefon) Susanne Johansson, 070-205 07 79

Datum 2019-08-06

Remissvar

- Avstår
- Tillstyrker utan kommentarer
- Tillstyrker med kommentarer
- Avstyrker med motivering
- Har erfarenhet inom det område förslaget täcker
- Har tillämpat förslaget
- Ej berörd
- Kommentarer till föreslagen svensk titel

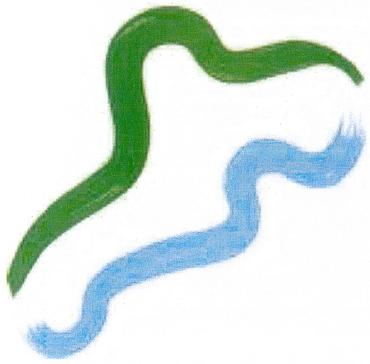
Template for comments and secretariat observations

					Date: 2019-08-06	PREN 17398	SIS-remiss 18552
MB/ NC ¹	Line number (e.g. 17)	Clause/ Subclause (e.g. 3.1)	Paragraph/ Figure/ Table/ (e.g. Table 1)	Type of comment ²	Comments	Proposed change	Observations of the secretariat
RH				ge	<p>Region Halland is definitely positive to the development towards more person-centered care and it has long influenced how patients are involved, approached and how teams in healthcare in the region work around the patient.</p> <p>However, standardization risks preserving and stagnating the development of the work and Region Halland is thereby not in favor of the suggestion. Region Halland does not see that standardization in this matter would improve quality of care.</p>		

Svar från: Region Halland

1 **MB** = Member body / **NC** = National Committee (enter the ISO 3166 two-letter country code, e.g. CN for China; comments from the ISO/CS editing unit are identified by **)

2 **Type of comment:** **ge** = general   **te** = technical   **ed** = editorial

BÄSTA LIVSPLATSEN

Region Halland

Patientdelaktighet i personcentrerad vård

SIS-remiss 18552

Susanne Johansson, Avd. för kvalitet

HSU 2019-08-13

Europeisk standard för personcentrerad vård

- arbetet med patientdelaktighet och personcentrerad vård behöver utvecklas
- ett svenskt initiativ, men utarbetad av en europeisk kommitté tillsammans med patienter
- stöd på operativ och strategisk nivå
- standarder är frivilliga

Den europeiska kommitténs förslag

- det finns rutiner för hur patienters och närläggares erfarenheter, kunskaper och resurser ska tas tillvara på alla nivåer
- det ges tid för patienten att dela sin berättelse med personalen
- det finns ett partnerskap mellan patient och personal i hela vårdprocessen
- vårdpersonal och patienter tar gemensamma beslut om vård och behandling
- vården ger stöd till patientens egenvård
- det skapas struktur och tydlighet kring det som ska dokumenteras
- det erbjuds regelbunden kompetensutveckling
- arbetet följs upp på ett strukturerat sätt

Regionala synpunkter

- en ökad administrativ bördा för enskilda verksamheter bör undvikas
- förslaget om strukturerad uppföljning bör hanteras regionalt
- avsaknaden av effektmått är påtaglig. I förslaget berörs detta endast diffus (PROM, PREM, tillräcklig tid, tillräckliga resurser)
- breddinförande av personcentrerad vård i Region Halland kommer att innebära stora behov av resurstillskott, alternativt uttalade undanträningseffekter.

Remissvar

- Region Halland arbetar för och står bakom utvecklingen mot en mer personcentrerad vård
- Region Halland anser att förslaget kan tillstyrkas, men betonar betydelsen av att förtydliga hur arbetet ska följas upp samt att en översättning är nödvändig.

Patientdelaktighet i personcentrerad vård

SIS-remiss 18552

Remisstiden utgår: **2019-08-13**

Remissen omfattar:

prEN 17398

Patient involvement in health care - Minimum requirements for person-centred care

Patientdelaktighet i hälso- och sjukvård - Minimikrav för personcentrerad vård

Patientdelaktighet i personcentrerad vård

2019-06-05

Ditt svar är viktigt Det är viktigt att svenska företag, myndigheter och andra organisationer får möjlighet att påverka hur standarderna är utformade. Dina synpunkter på standardförslaget bidrar till att testa riktigheten i den kommande standarden och genom ditt svar också möjligheten att standarden kommer att bli använd och accepterad. SIS eftersträvar att miljöhänsyn tas i standardiseringssarbetet. Vi tar därför gärna emot dina synpunkter även när det gäller dessa frågor. Om du vill påverka innehållet i den kommande standarden ska du använda svarsblanketten som är bifogad.

Orientering

Den europeiska kommittén CEN/TC 450, i vilken Sverige aktivt deltar har utarbetat det förslag till Europastandard som presenteras i denna remiss.

Fastställd Europastandard kommer även att fastställas som svensk standard. Om Europastandarden i något avseende strider mot svensk lag, förordning eller myndighetsföreskrift ska myndigheten begära en A-avvikelse från standarden. De sluttgiltiga standarderna kan i vissa delar komma att avvika från förslaget beroende på resultatet av den europeiska remissbehandlingen. Motstridande svenska standarder upphävs när Europastandarderna fastställs som svensk standard.

Det är mycket viktigt att berörda svenska myndigheter besvarar denna remiss och klarlägger om förslaget strider mot lag, förordning eller myndighetsföreskrift.

Förslaget finns tillgängligt i engelsk, fransk och tysk språkversion. Här presenteras den engelska versionen.

Svaren på denna remiss kommer att utgöra underlag för det svenska yttrandet. Kommentarerna ska vara på engelska.

Något om förslaget

This document specifies the minimum requirements enabling patient involvement in health care services with the aim to create favourable structural conditions for person-centred care.
It is intended to be used before, during and after the actual care provided by care personnel and to be available for use by the patient who is the recipient of the care.
This document is also intended to be used on a strategic level for quality assurance and improvement, during procurement, education and supervision as well as to be used as a guiding document for research and development projects within intervention and implementation of person-centred care.

Översättning	Den engelska texten föreslås ges ut som svensk standard utan översättning. Om ni anser att texten bör översättas ber vi er ange detta i ert svar. Samtidigt ber vi er då meddela om ni är beredda att bidra till de extra arbetsinsatser som en översättning skulle kräva. Synpunkter på föreslagen svensk titel tas tacksamt emot.
Svensk kommitté	Svaren på denna remiss kommer att behandlas av Patientdelaktighet i personcentrerad vård, SIS/TK 602, som är svensk referensgrupp för CEN/TC 450. Gruppen har följande sammansättning: Karl Swedberg, Göteborgs Universitet, GPCC, Ordförande Ashraf Anwar, ODM Charlotta Borelius, Region Dalarna Frederik Buijs, Region Dalarna Hans Göransson, Sveriges Tandläkarförbund Håkan Hedman, Njurförbundet Maria Johansson, Region Jönköpings län Gerd Klang, Sveriges Konsumenter Sara Maripuu, Region Kronoberg Jesper Nordlinder, Essity Hygiene and Health AB Rasmus Nord-Schönbeck, Region Skåne Sara Norman, Njurförbundet Charlotte Svensson, Sveriges Kommuner och Landsting Kristina Söderlund, Funktionsrätt Sverige Helle Sørensen, Östersunds kommun Vård- och omsorgsförvaltningen Susanne Tedsjö, Västra Götalandsregionen Regionens Hus Helle Wijk, Göteborgs Universitet, GPCC Axel Wolf, Göteborgs Universitet, GPCC Annika Wählén, Vårdförbundet Robin Åberg, Vårdförbundet Joakim Falk, SIS, projektledare
Frågor	Frågor kring remissen besvaras av Joakim Falk, SIS, telefon: 08-55552259, epost: joakim.falk@sis.se
Vilka får remissen?	Remissen har sänts ut till följande: RG 602, SIS/TK 602
Svar på remissen	Besvara remissen genom att returnera bifogade svarsblankett, till mattis.rundgren@sis.se. Se anvisningar.
Anvisningar för remissvar	Ett remissvar består av två delar: Svarsblankett (där du röstar ja eller nej till förslaget, eller avstår); Kommentarer.

Om remissen innehåller flera standardförslag ska ett svar avges för varje ingående standardförslag. I svarsblanketten finns förberedda svarsalternativ för samtliga standardförslag.

Så här fyller du i svarsblanketten

"Avstår" om du inte är insatt i förslaget och dess konsekvenser eller om du inte har tid eller möjlighet att sätta dig in i förslaget.

"Tillstyrker utan kommentarer" om du anser att förslaget kan godtas som standard utan förändringar.

"Tillstyrker med kommentarer" om du anser att förslaget kan godtas som standard, fast med de förändringar du angivit i dina kommentarer.

"Avstyrker med motivering" om du anser att förslaget innehåller felaktigheter eller är olämpligt att godta som standard. Du ska ange en motivering till avstyrkandet och skälen ska vara av allvarligare karaktär.

Ange om du/ni har erfarenhet inom den föreslagna standardens tillämpningsområde och om du/ni haft möjlighet att pröva förslagets tillämpning i er verksamhet.

Kom gärna med synpunkter på den föreslagna svenska titeln

Om du vill lämna kommentarer

Fyll i medföljande blankett för kommentarer enligt anvisningarna nedan,

Om standardförslaget är på engelska ska kommentarerna vara på engelska. Detta för att säkerställa en korrekt användning av fackuttryck.

Så här fyller du i blanketten för kommentarer

För att skapa en ny tabellrad ställer du markören i sista tabellcellen och trycker *tab*.

MB/NC1

Lämna blankt eller ange en kortform av er identitet som svarslämnare (t.ex. initialer, eller förkortning av företags-/organisationsnamn)

Clause No./Subclause No./Annex (e.g. 3.1)

För varje kommentar ges en referens till relevant avsnitt i standardförslaget.

Paragraph/Figure/Table/Note (e.g. Table 1)

Om möjligt preciseras relevant stycke, figurnr, tabellnr, not, eller dylikt i standardförslaget.

Type of comment

Varje kommentar kategoriseras med någon av förkortningarna te, ed, ge med följande innebörd:

- te: teknisk kommentar
- ed: redaktionell kommentar (editorial)
- ge: generell kommentar

Comments (justification for change)

Föreslagna ändringar motiveras/förklaras kortfattat.

Proposed change

För te- och ed-kommentarer ges entydiga förslag till ersättningstext, tillägg eller strykning, gärna enligt följande exempel:

Change "shall" to "should".

Add the text "see enclosure".

Remove the text "see enclosure".

Line number (e.g. 17)

Ange radnummer om det finns angivet i standardförslaget.

e-post: mattis.rundgren@sis.se

SIS Swedish Standards Institute
Remissvar
Joakim Falk
Box 45443
104 31 STOCKHOLM

SIS/TK 602, Patientdelaktighet i personcenterad vård

Svar på SIS-remiss 18552

avseende prEN 17398

**Senaste
svarsdatum** 2019-08-13**Uppgifter om svarslämnaren** Företag/Organisation/Myndighet Enskild person

Företag/Organisation/Myndighet

Handläggare (namn, telefon)

Datum

Remissvar

- Avstår
- Tillstyrker utan kommentarer
- Tillstyrker med kommentarer
- Avstyrker med motivering
- Har erfarenhet inom det område förslaget täcker
- Har tillämpat förslaget
- Ej berörd
- Kommentarer till föreslagen svensk titel

Template for comments and secretariat observations

					Date:	prEN 17398	SI/S-remiss 18552
MB/ NC ¹	Line number (e.g. 17)	Clause/ Subclause (e.g. 3.1)	Paragraph/ Figure/ Table/ (e.g. Table 1)	Type of comment ²	Comments		Observations of the secretariat
					Proposed change		

Svar från:

1 **MB** = Member body / **NC** = National Committee (enter the ISO 3166 two-letter country code, e.g. CN for China; comments from the ISO/CS editing unit are identified by **)
 2 **Type of comment:** **ge** = general   **te** = technical   **ed** = editorial